

İnternet: Yararlı Ama Güvenli mi?

İnternet: Yararlı Ama Güvenli mi?

İnternetin birçok farklı kullanım alanı vardır. Güvenli ve doğru bir şekilde kullandığımızda bu kullanım alanları bize pek çok fayda sağlar. Uygun sınırlarda kullanmadığımızda ise bazı risklerle karşılaşabiliriz.

Paylaşım Yapmadan Önce Kendine Sor:

- Bunu birinin yüzüne söyler miydin?
- Başka biri yazdığın şeyi yanlış anlayabilir mi?
- Birinin itibarını zedeler mi?
- Biri senin hakkında böyle söylese ya da yazsa nasıl hissederdin?
- Arkadaşlarının, ailenin ve öğretmenlerinin yazdıklarını okumasını ister miydin?

Çevrim içiyken size nasıl davranılmasını istiyorsanız, siz de diğer insanlara öyle davranın.

Dijital Dünyanın Riskleri

Zorbalık, kasten ya da farkında olmadan insanların yanlış bilgilendirilmesi, yasa dışı indirme, kumar oynama, korsanlık vb.

Tacize uğrama, başkaları tarafından rahatsız edilme, siber takip, gizliliğin ihlal edilmesi.

Teknolojiyi kullanırken kendini denetlemekte zorlanabilir ve bunun sonucunda **teknoloji bağımlısı** olabilirsin.

Aşırı veya gizli pazarlama, dolandırıcılık vb.

Zararlı, rahatsız edici (şiddet içerikli, cinsiyete yönelik ayrımcılık içeren, saldırgan, uygunsuz içerik vb.) içeriklere maruz kalabilirsin.

Dijital ortamda paylaştığın, tıkladığın her yazı, ses, görüntü, bilgiler sonucu **dijital ayak izi** oluşabilir. Bu izler sildiğini zannetsen bile asla tam olarak yok olmaz ve gelecekte karşına çıkarak seni zor durumda bırakabilir.

Doğru Bilgiye Nasıl Ulaşırız?

Başlıklar tıklanmayı artırmak için sansasyonel olabilir.
Yazının aslında neyi anlattığını incele.

Yazarı hızlıca araştır.
Gerçek ve güvenilir biri mi?

Bilgi eğer kulağa çok tuhaf geliyorsa, ironi olabilir.
Siteyi ve yazarı incele.

Herhangi bir görsel paylaşmadan önce arama motorlarını kullanarak **görselin orijinal kaynağını** teyit et.

Yazının tamamını oku

Kaynağı sorgula

Karşılaştığın bilginin güvenilirliğini anlayabilmek için **sitenin tamamına göz at.**

Yazarı araştır

Güncelliği kontrol et

Geçmiş haberlerin tekrar paylaşılması güncelliğini koruduğunu göstermez, **tarihleri kontrol et.**

Şaka olabilir mi?

Destekleyen kaynaklar var mı?

Bilgi kaynağını destekleyen başka haberler var mı? Birçok farklı haber kaynağını takip ederek doğrula.

Orijinal mi?

Siber Zorbalık

Siber zorbalık, sosyal medyada, mesajlaşma platformlarında veya oyun platformlarında kişiyi korkutmayı, kızdırmayı veya utandırmayı amaçlayan ve tekrarlayan zorba davranışlardır.

İnterneti **Güvenli Kullanım** İçin İpuçları

- Dijital ortamdaki her bir davranışımız bizim itibarımızı etkiler. Bu yüzden sorumluluk sahibi olmalı ve başkalarının haklarına saygılı davranmalısın.
- Dijital ortamlarda farklı fikirdeki insanlarla karşılaştığında, tartışmalarda üslubuna dikkat etmelisin.
- Bir bilginin herkese açık olması, onu izinsiz kullanabileceğimizi göstermez. Bilgi hırsızlığından kaçınmak için kullandığın her bilginin kaynağını belirtmelisin.
- Gerçek hayatta yapmayacağın hiçbir şeyi, internetteyken de yapmamalısın.
- Bir paylaşımı okuduktan sonra rahatsız olduğunu hissediyorsan hemen tepki vermemelisin. Anlık olumsuz tepkiler hiç istemeyeceğin sonuçlar doğurabilir.
- Paylaştığın fotoğrafların / videoların kötü niyetli insanlar tarafından değiştirilebileceğini unutma. Bu yüzden fotoğraf paylaşırken dikkatli olmalısın.

Şaka mı, zorbalık mı?

Tüm arkadaşlar birbirleriyle şakalaşır. Ancak seni üzen bir şaka durmasını istemene rağmen devam ediyorsa ve senin için artık eğlenceli değilse, bu zorbalık olabilir.

İçinde bulunduğun durumun seni üzdüğünü ve artık dozunu aştığını düşünüyorsan buna bir dur diyebilirsin.

Siber zorbalığa uğrarsam ne yapabilirim?

Öncelikle çaresiz olmadığını bil.

- İlk adım olarak ebeveynlerinden, sana yardım edebileceğini düşündüğün bir yetışkinden veya sevdiğin bir öğretmeninden yardım isteyebilirsin.
- Zorbayı hemen engellemeyi ve davranışlarını sosyal medya platformunun kendisine de resmî olarak bildirmeyi ihmal etme.
- Gerektiğinde kullanmak üzere rahatsız edici içeriklerin görüntülerini alarak kanıt toplayabilirsin. Yasal haklarını kullanırken bu kanıtlar faydalı olabilir.
- Acil bir tehlike içindeysen (sürekli aranarak rahatsız ediliyorsan, takip ediliyorsan vb.) polise başvurabilirsin.

İnternette birçok farklı suçun işlenmesi mümkündür. Bu tür bir durum ile karşılaştığında **www.ihbarweb.org.tr** adresinden bu durum bildirilebilir.

**TÜRKİYE
BAĞIMLILIKLA
MÜCADELE
EĞİTİM PROGRAMI**

tbm.org.tr